

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

**CHARAKTERISTIKA MAŽORETKOVÉHO SPORTU JAKO VOLNOČASOVÉ
AKTIVITY DÍVEK VE VĚKU 15 – 20 LET.**

Diplomová práce

(bakalářská)

autor: Martina Jančiková

Vedoucí práce: Mgr. Michal Šafář, Ph.D.

Olomouc 2013

Jméno autora: Martina Jančíková
Název bakalářské práce: Charakteristika mažoretkového sportu jako
volnočasové aktivity dívek ve věku 15 – 20 let
Pracoviště: Katedra rekreologie
Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Michal Šafář, Ph.D.
Rok obhajoby bakalářské práce: 2013

Abstrakt:

Mažoretkový sport existuje v České republice, v Evropě i ve světě desítky let, přesto se většina veřejnosti domnívá, že jde o přehlídku hezkých dívek, které dekorují významné sportovní a kulturní události. V dnešní době jde o náročnou sportovní disciplínu se všemi pravidly a náležitostmi, které ke sportu patří.

Tato práce si dala za cíl ukázat náročnost mažoretkového sportu z hlediska jeho vlivu na osobní volný čas dívek a jejich školní docházku, což tato práce ukazuje zejména porovnáváním času tráveném na přípravu dovedností vyplývajících tohoto sportu.

Klíčová slova

Volný čas, zájem, zájmová činnost, středisko volného času, pohybová aktivita, sport, mažoretky.

Souhlasím s půjčováním bakalářské práce v rámci knihovních služeb

Author's first name and surname: Martina Jančíková
Title of the bachelor's thesis: The characteristics of majorette sport as a leisure time activity of girls aged 15 - 20
Department: Recreationology
Supervisor: Mgr. Michal Šafář, Ph.D.
The year of presentation: 2013

Abstract:

Majorette sport has existed in the Czech Republic, Europe and the whole world for tens of years, yet for the majority of public it is just a show of beautiful girls who only decorate significant sport and cultural events. Nowadays it is a strenuous sport discipline with all the rules and necessities which belong to sport.

The aim of this thesis was to point out the difficulty of majorette sport with respect to its influence on girls' free time and their school attendance, which is demonstrated mainly by comparison to time they spent preparing skills that emerge from this kind of sport.

Keywords:

leisure/free time, interest, leisure center, sport activity, majorettes

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně pod vedením Mgr. Michala Šafáře, Ph.D. a uvedla všechny použité literární a odborné zdroje a dodržovala zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne 3. října 2013

.....

Děkuji konzultantovi Mgr. Michalovi Šafáři, Ph.D. za cenné rady a pomoc při zpracování práce.

Obsah

1 ÚVOD	8
2 PŘEHLED POZNATKŮ	
2.1 MAŽORETKOVÝ SPORT.....	9
2.1.1 Mažoretkové asociace.....	11
2.1.2 Mažoretky Juventus Karviná.....	13
2.1.2.1 Historie mažoretek Juventus Karviná.....	14
2.1.2.2 Činnost mažoretek Juventus Karviná.....	16
2.2 VOLNOČASOVÉ AKTIVITY.....	16
2.2.1 Charakteristika volného času.....	18
2.2.2 Krajské SVČ Juventus, Karviná.....	20
2.2.2.1 Historie Krajského SVČ Juventus, Karviná.....	20
2.2.2.2 Činnost Krajského SVČ Juventus, Karviná	22
2.3 CHARAKTERISTIKA SKUPINY.....	23
2.3.1 Tělesný a pohybový vývoj adolescenta.....	24
2.3.2 Psychologický vývoj adolescenta	25
2.3.3 Sociální vývoj adolescenta	25
3 CÍLE A VÝZKUMNÉ OTÁZKY	28
3.1 Hlavní cíl.....	28
3.2 Výzkumné otázky	28
4 METODIKA PRÁCE	29
4.1 Vlastní šetření.....	29
4.2 Charakteristika výzkumného souboru.....	30
5 VÝSLEDKY A JEJICH INTERPRETACE	31
6 DISKUSE	42
7 ZÁVĚR	44
8 SOUHRN	46
9 SUMMARY	47
10 REFERENČNÍ SEZNAM.....	48
11 INTERNETOVÉ ZDROJE	49

12 OSTATNÍ ZDROJE	50
13 SEZNAM PŘÍLOH	50
13.1 Dotazník	49

1. ÚVOD

Volný čas významně přispívá ke kvalitě života jedince. Od raného dětství řešíme či neřešíme otázku, co s volným časem. Současná doba nabízí stále větší škálu různorodých volnočasových aktivit, které uspokojují řadu našich potřeb. Jednou z možností, jak trávit svůj volný čas efektivně je činnost v zájmovém kroužku. Činnost kroužků nabízejí různé instituce a organizace, kterými jsou např. Střediska volného času (bývalé Domy dětí a mládeže), Základní umělecké školy, školní družiny, Sokol aj. Máme tedy z čeho vybírat. Jsem vedoucí mažoretkové skupiny již skoro 20 let a činnost tohoto zájmového kroužku zdá se mi být velice náročná. Svou bakalářskou prací bych chtěla zjistit, jak náročný je pro mládež kroužek mažoretek, zda dívky stačí trávit svůj volný čas i jinak, jaké mají další zájmy a koníčky, zda mají problémy s docházkou ve škole, jaký mají prospěch, popřípadě s jakými dalšími problémy se potýkají díky této zájmové činnosti.

V teoretické části vysvětluji pojmy volný čas, zájem, zájmová činnost, pohybová aktivita, mažoretky, twirling aj.

V praktické části zjišťuji informace o náročnosti kroužku, vlivu kroužku na výuku ve škole a dalšího trávení volného času mažoretek.

2 PŘEHLED POZNATKŮ

2.1 MAŽORETKOVÝ SPORT

Sport. Každý si dokáže představit něco konkrétního pod tímto pojmem. Může to být rekreační hraní fotbalu na dovolené, sledování sportovního přenosu v televizi nebo životní styl spojený s pravidelnou fyzickou aktivitou. V současné době je sport obrovským fenoménem. Stále více lidí se mu věnuje na amatérské nebo profesionální úrovni. Známi sportovci jsou celebritami, každý den na nás vykukují z televizních reklam. Z novin a časopisů poznáváme jejich životy. Stávají se pro některé z nás vzorem. Sport výrazně ovlivňuje osobnost člověka. Charakteristickými znaky sportu jsou pohyb, fyzická a psychická aktivita, snaha dosáhnout co nejlepších výsledků, odpočinek, relaxace a zábava. Profesionální sportovci jsou toho názoru, že aby je sport dobře živil, musí je především bavit.

V českém právním řádu najdeme definici pojmu sport v jediném zákoně. Je jím zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, v znění pozdějších předpisů a tu je sport definovaný jen pro účely tohoto zákona a to následovně: *„Všechny formy tělesné činnosti, které prostřednictvím organizované i neorganizované účasti si kladou za cíl harmonický rozvoj tělesné a psychické kondice, upevňování zdraví a dosahování sportovních výkonů v soutěžích všech úrovní“.*

„Sport tvoří součást dědictví každého muže a ženy a nelze jej ničím jiným nahradit.“
(Pierre de Coubertin).

Mažoretky. Mažoretky dnes řadíme do kategorie sportu. Jde o činnost, při které dívky pochodují nebo tančí za doprovodu hudby a při tom točí, vyhazují nebo jinak pracují s hůlkou, které se odborně říká baton. Druhým náčiním, se kterým mažoretky tančí, jsou třásně. Odborně je nazýváme pom-pom. Na soutěžích mažoretky používají při svých choreografiích i více náčiní, jakými jsou např. šátky, stuhy, míče nebo prapory. Lidé si často mažoretky spojují s totalitním režimem, s velkými májovými průvody, kdy dívky pochodovaly za doprovodu dechové hudby v uniformách zdobené vojenskými prvky. Mažoretkový sport se stále rozvíjí a prošel velkými změnami. Moderní hudba na soutěžích

tohoto sportu zcela vytlačila hudbu dechovou. Mažoretky s dechovkou vystupují už dnes jen na festivalech dechové hudby v ČR a zahraničí a na některých městských akcích. Kostýmy připomínající vojenskou uniformu nahradily šaty bohatě zdobené flitry, kamínky a jinými někdy i abstraktními aplikacemi. Kozačky některé mažoretkové týmy vyměnily za španělské střevíčky a baletky. Pochodový krok není jediným krokem, který se v choreografiích používá. Dnešní mažoretky využívají při své práci balet, latinsko-americké tance, disko dance, street dance aj. Velký rozvoj nastal také v práci s hůlkou. Mažoretky se dělí na klasické a twirlingové.

Klasické mažoretky. Využívají při svých choreografiích při změně tvarů hlavně pochod spolu s kroky a figurami dalších tanečních stylů. Klade se zde důraz na správně provedený pochodový krok a držení těla. Propnuté špičky, úhel nohy, prošlápnutí na paty, propnuté ruce atd.

Twirlingové mažoretky. Při náročné práci s hůlkou už nedokáží do choreografie vnést jakýkoli složitější taneční krok a už vůbec ne pochodový. Ke změně tvaru používají jen letmé přesuny nebo otáčky. Twirling je zde proveden s půvabem a elegancí v protáčení hůlky kolem těla. Používají se zde i gymnastické prvky. Twirlingem nazýváme speciální práci s hůlkou, kde řadíme točení hůlky mezi prsty, obtáčení kolem různých částí těla, jakými jsou například krk, záda, břicho. Patří zde také přesně popsané nízké a vysoké výhozy, jakým je například Flip. Tato technika je velice náročná. Domácím procvičováním a tréninkem dosáhneme i toho, že se hůlka obtočí přes pravé zápěstí, putuje přes loket na krk, přes záda přejde na loket druhé ruky, kde obtočí její zápěstí.

Pochodové defilé. Je jednou z povinných disciplín, kterou mažoretkové skupiny musí splnit na mistrovských soutěžích. Rozumí se tím pochod vpřed. Každá mažoretková asociace má svá pravidla. IFMS má v pravidlech zapsáno, že všechny kategorie musí plynule projít trasu dlouhou 100m do 3 minut na jakoukoli hudbu. Přesně hovoří o tom, že: „*Pochod a pohyb vpřed (defilé) je základní prvek, tj. pochodový krok (chodný, postupový krok), prováděný vždy ve směru pochodu. Pohybová technika a technika kroku musí být adekvátní hudbě a správně vyjádřit charakter disciplíny. Užití krokových prvků z tanečního sportu nesmí být dominantní...*“ (Soutěžní pravidla IFMS platné od 1. 7. 2013, s. 27).

NBTA má pravidla složitější. Mladší kategorie mají za úkol projít trasu 80m a starší 100m dlouhou. K pochodu jim hraje živý dechový orchestr. Skupiny si losují píseň, kterou bude kapela hrát.

2.1.1 Mažoretkové asociace

Ještě před patnácti lety existovala jediná mažoretková asociace **EMA** a ta pořádala jediné Mistrovství ČR a jediné Mistrovství Evropy v mažoretkovém sportu. Asociaci založili: p. Tomáš Stavěl a p. Jiří Necid. Po několika letech se názory na mažoretkový sport obou zakladatelů velmi lišily a s rozchodem obou pánů byly v ČR mažoretkové asociace dvě. Vznikly asociace IMA a NBTA, obě s velmi odlišnými pravidly a s vlastní soutěží Mistrovství ČR a Mistrovství Evropy.

Česká republika patří ke státům s největším počtem mažoretkových skupin. A jak jsou jednotlivé skupiny nespokojeny s pravidly, v poslední době roste počet mažoretkových asociací jako hub po dešti a každá asociace vyhláší své Mistrovství ČR, své Mistrovství Evropy a Mistrovství světa.

Asociace mažoretek IFMS.

International Federation Majorettes Sport pořádá Mistrovství ČR v mažoretkovém sportu, Mistrovství Evropy, Evropské Grand Prix a Memoriál Jiřího Necida. Účastní se jí převážně týmy oblasti klasická mažoretky. Tato asociace je nejvíce zastoupena mažoretkovými týmy. Je zde největší konkurence. Jako jediná ze všech asociací má propracovaný podrobný systém hodnocení. Zde porotci neprovádí hodnocení typu líbí se mi, nelíbí. Každá věková kategorie musí splňovat ve své choreografii povinné prvky, které jsou odstupňovány svou náročností 1. – 5. levlem. Každá soutěžící skupina startuje již se známkou daného levlu a od ní se sráží veškeré chyby, které dívky provedou. (Soutěžní pravidla IFMS platné od 1. 7. 2013, s. 10).

Každý rok se v této asociaci zúčastní Mistrovství ČR kolem 200 mažoretkových skupin. Mistrovství Evropy se účastnil největší počet států a to je 10 (Česká republika, Slovensko,

Polsko, Maďarsko, Bulharsko, Srbsko, Černá hora, Chorvatsko, Rusko, Ukrajina). V roce 2013 poprvé uspořádala tato asociace Mistrovství světa v Praze.

Asociace mažoretek NBTA. National Baton and Twirling asociation pořádá Národní šampionát mažoretek a twirlingu České republiky. Šampionát se skládá ze soutěží v klasické mažoretce a twirlingu. Vyhlášovatelem, hlavním pořadatelem a odborným garantem je Svaz mažoretek České republiky. Zde soutěží především mažoretky odvětví twirling. V roce 2007 se rozdělila soutěž na kategorii klasická mažoretky a twirling. Zvláštností této asociace je pozdrav. *„Pozdrav dle pravidel NBTA Global Aliance je povinný před začátkem a po skončení každého soutěžního vystoupení, pokud není v soutěžním řádu uvedeno jinak. Základní popis: Pozdrav musí být proveden čelem k porotě, pozdrav je proveden pravou rukou, při stronzu, které trvá dvě doby je velká koncovka nahoře, dlaň pravé ruky musí být sevřená a hřbet dlaně se musí dotýkat levého ramene. Při pozdravu se musí alespoň část obou chodidel dotýkat země.“* (Soutěžní řád SMČR-NBTA pro rok 2012, s. 6).

Asociace mažoretek SAM. Soutěž pořádá Občanské sdružení amatérských mažoretek. Vznikla teprve v roce 2011. Soutěž je určena především pro začínající soubory a ty, kteří se nemohou nebo nechtějí věnovat tomuto sportu na vrcholové úrovni, přesto se však chtějí podobných soutěží účastnit a mít šanci na umístění. Účastnit se mohou i soubory, které jsou registrované v NBTA nebo IMA. Soutěž není určena pro taneční školy, taneční studia a jiné profesionální soubory pod vedením učitelů tance a choreografů. Start není povolen skupinám, které postoupily do finále MČR IMA nebo NBTA. (Pravidla SAM 2010)

Asociace mažoretek MAC. Majorettes Association Czech je asociací, která se drží pravidel mezinárodní asociace se sdružením IMA, liší se však velmi hodnocením porotců, kdy: *„Podstatnými aspekty hodnocení je kompozice a provedení choreografie. Bodové hodnocení musí být založeno na chybách, nedostacích, ale i kladech, které porotce zpozoroval. Při pochybnostech a nedorozuměních se rozhoduje ve prospěch soutěžícího.“* (Pravidla MAC 2013-2014, s. 9)

Se systémem postupových soutěží, vznikla v září 2011. Řídí se pravidly evropské asociace EMA a má rovněž své Mistrovství Evropy, to se bude konat již letos ve Francii.

Asociace mažoretek IMC. Je nejnovějším sdružením, které vzniklo v létě 2012. Tato asociace většinou vychází z pravidel asociace IFMS. Rozdíl v pravidlech obou asociací je hlavně ve věku soutěžících, kdy v IFMS každá mažoretky ve skupině musí dosahovat přesného věku, podle kterého je zařazena do věkové kategorie, rozhoduje zde rok narození. V IMC dívky mohou být v jedné kategorii různého věku, rozhoduje zde však průměrný věk celé skupiny. Věk je rozhodující ještě v disciplíně „Tanec s rekvizitami“, kdy v IMC skladby s rekvizitami se mohou zúčastnit všechny věkové kategorie s minimálním věkovým odstupem pěti let (např. mažoretky 6 let a následně mažoretky 11 let), pravidla IFMS toto zakazují. Další odlišností je, že ve všech disciplínách mohou soutěžit i chlapci, zatímco v IFMS mohou být chlapci pouze v show. (Pravidla IMC 2013-2014).

2.1.2 Mažoretky Juventus Karviná

Mažoretky Juventus Karviná v roce 2014 oslaví 20 let od svého založení. Dívky vystupují na mnoha akcích v celé ČR. Během roku se zúčastňují mnoha vystoupení. Mažoretky pochodovaly na mnoha festivalech zejména na **Slovensku** (Povážská Bystrica), v **Polsku** (Włodzisław, Jaworzno, Rybnik, Mezinárodní festival dechových hudeb – Swiec, Mezinárodní festival dechových hudeb Płońsk, Zambrów, Poddębice). S velkým úspěchem reprezentovaly naši republiku na světovém festivalu dechových hudeb v Besaně Brianze v **Itálii**, kterého se zúčastnila Itálie, Austrálie, Mexiko, Německo, Španělsko, Maďarsko a Holandsko. Zúčastnily se mezinárodního festivalu kultury v **Chorvatsku** – Omiš, Festivalu kultur ve **Francii** – Hiers a Mezinárodního festivalu dechových hudeb Malente - v **Německu**.

Mažoretky Juventus Karviná předvádějí nejen přesně nacvičené choreografie, ale specializují se také na improvizaci. Děvčátka jsou schopna tančit a pochodovat s jakýmkoli dechovým orchestrem, na jakoukoli hudbu, v různém počtu a jsou schopna se přizpůsobit v prostoru malém i velkém. Proto také spolupracují s 11 různými dechovými orchestry

z ČR, ze Slovenska a Polska (Vojenská posádková hudba Olomouc, Májovák, Dechová hudba Železiarne Podbrezová – Slovensko, Golkowianka-Polsko, Policejní posádková hudba Warszawa, Mládežnický dechový orchestr Zambrów, Dechový orchestr mladých Ostrava, Malá černá hudba, Akord'anka, Náladička...).

2.1.2.1 Historie mažoretek Juventus Karviná

V roce 1995 jsem byla aktivní a dlouholetou členkou mažoretkové skupiny DIXI Karviná-Doly. Daný rok jsme se staly Mistryněmi ČR v mažoretkovém sportu. Tehdy jsem byla požádána vedením Domu dětí a mládeže Juventus, Karviná, zda-li bych chtěla vést kroužek mažoretek. Skupinu mažoretek tenkrát tvořilo 9 dívek ve věku 6 – 12 let. Po prvních třech týdnech se děvčata zúčastnila svého prvního vystoupení pro rodiče. (Výroční zpráva Krajského SVČ Juventus, Karviná, šk. rok 1994-1995)

Členskou základnu v roce 1996-1998 tvořilo již 30 dívek. Děvčata byla rozdělena na dvě kategorie, mladší a starší. Byla jsem trenérkou obou kategorií.

Protože zájem o mažoretky stále rostl, v letech 1998-2000 se mažoretky rozšířily o další věkovou kategorii a dělily se na mladší, starší a přípravku. Byla jsem vedoucí všech třech skupin.

První zkušenosti na soutěžích jsme získaly v letech 2000- 2001. Přijala jsem do svého týmu druhou vedoucí, která mi pomáhala trénovat mažoretky. Děti jsme měli zařazeny do kategorie mažoretky Trpaslíci-děti do 6 let, mažoretky kadetky-děti do 10 let a mažoretky juniorky-děti do 13 let.

Medaile získaná na soutěži byla jednou z motivací dívek, které navštěvovaly kroužek mažoretek. V roce 2002 trénovaly mažoretky již 3 vedoucí ve 4 kategoriích. Já, Martina Jančiková, Marcela Klimková a René Stebel, tanečník a choreograf společenského tance. V této soutěžní sezóně jsme získali celkem 7 medailí. (Výroční zpráva Krajského SVČ Juventus, Karviná, šk. rok 2001-2002)

V roce 2003 mé svěřenkyně Adéla Dalíková a Renata Holmeisterová získaly 1. místo v kategorii duo a staly se Mistryněmi ČR. (Výroční zpráva Krajského SVČ Juventus, Karviná, šk. rok 2002-2003)

Každým rokem přibývaly další a další děti, které chtěly být mažoretkami. V roce 2005 jsme rozšířili činnost a nabídli dívkám kroužek roztleskávaček. To už jsme měli kategorií celkem 7. Potřebovali jsme nové vedoucí, které by vedli děti v nově vytvořených skupinách. Trenérkami se staly mé bývalé mažoretky, které jsem dříve učila tomuto umění. Rztleskávačky také začaly bojovat o přední místa na soutěžích. Spolu s mažoretkami přivázely ročně 26 – 36 medailí. Současně začaly přicházet nabídky na účast mažoretek na festivalech. O činnost mažoretek jevíly zájem stále častěji také dechové orchestry z České republiky, Polska a Slovenska. Postupně jsme se spolu s dechovými orchestry zúčastnili mezinárodních festivalů v Polsku, Německu, Itálii, Chorvatsku a Francii. (Výroční zpráva Krajského SVČ Juventus, Karviná, šk. rok 2004-2005)

Mažoretky Juventus, Karviná neměly vždy na růžích ustláno. Po letech úspěchů a kroužky naplněnými dětmi přišel školní rok 2008-2009, kdy jedna z mých vedoucích si vytvořila vlastní mažoretkový tým a odvedla většinu dětí ze skupin Trpaslíci, kadetky a juniorky. Nejvíce ztrátou kamarádek byly postiženy juniorky. Prováděli jsme nové náborů na školách a měli mnohem více vystoupení, jen abychom doplnili volná místa v daných kategoriích. Asociace IMA v tomto roce vyhlásila dvě nové soutěžní disciplíny, kterými byla Show a MIX mini. Stanovili jsme si cíl, uspět v těchto nových disciplínách a dali jsme se do usilovné a namáhavé práce. Juniorskou kategorii jsme trénovali 2 vedoucí. Nová děvčata jsme za jeden rok museli naučit všemu, co zbylé členky trénovaly 6 let. Při tréninku bylo třeba věnovat se a rozvíjet také dovednosti zbylých členek, se kterými jsme nacvičili miniformaci Mix. S novými i zkušenějšími juniorkami jsme natrénovali disciplínu Show s choreografií pod názvem „Romale“. Přes všechny trable, které jsme měli, naše usilovná práce a touha děvčat porazit konkurenční skupinu, přinesla ovoce. Tento rok Mažoretky juniorky získaly:

- 3. místo na MČR s choreografií Romale,
- 3. místo na Mistrovství Evropy a titul II. Vícemistryně Evropy 2009,
- 5. místo na MČR v disciplíně MIX mini,
- 5. místo na Mistrovství Evropy v disciplíně MIX mini.

(Výroční zpráva Krajského SVČ Juventus, Karviná, šk. rok 2008-2009)

2.1.2.2 Činnost mažoretek

Přestože v našem městě máme dvě mažoretkové skupiny, členskou základnu Mažoretek Juventus Karviná tvoří 142 dívek v devíti kategoriích. Mažoretky Trpaslíci, mažoretky děti, mažoretky kadetky, juniorky, seniorky, roztleskávačky Lady“J“ kadetky, juniorky, seniorky a mažoretky Perovické panenky. Ve srovnání s historií dnes trénují téměř ve všech kategoriích jednu skupinu dvě vedoucí dvakrát týdně. Navíc se pohybová příprava starších skupin (juniorky, seniorky) od loňského roku rozšířila o balet a gymnastiku, což se odráží ve všech choreografiích nejlepších skupin v ČR. Stává se tak dalším aspektem, který výrazně zvyšuje úroveň mažoretek, ale také zvyšuje nároky na jejich přípravu.

V soutěžní sezóně 2012 jsme získali **1. místo na Mistrovství ČR a 1. místo na Mistrovství Evropy** v kategorii show. V loňské soutěžní sezóně roku 2013 jsme získali celkem 46 medailí a k tomu tituly: **I. Vicemistr světa, II. Vicemistr světa** v kategorii duo baton junior a mix kadetky miniformace. (Výroční zpráva Krajského SVC Juventus, Karviná, šk. rok 2012-2013)

Od roku 2005 se tedy na jedné straně výrazně zvyšuje kvalitativní úroveň mažoretkových skupin. Účast mažoretkové skupiny na soutěžích, vnitrostátních i mezinárodních festivalech a řadě jiných společenských akcí obcí, firem apod. je již běžnou záležitostí, kterou ani děvčata a ani vedoucí nepovažují za nic mimořádného. Na straně druhé, se však podstatně zvyšují také nároky na jejich přípravu.

V současné době již několik let si činnost Mažoretek Juventus Karviná drží úroveň srovnatelnou s poloprofesionály. Do jaké míry to ovlivňuje jejich trávení volného času, které je spojeno s náročnou přípravou na soutěže, festivaly a vystoupení, je předmětem této práce.

2.2 VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

Volný čas. Je čas, se kterým člověk může nakládat podle svého uvážení a na základě svých zájmů. Volný čas je doba, která zůstane z 24 hodin po odečtení času

věnovaného práci, péči o rodinu a domácnost, péči o vlastní fyzické potřeby (včetně spánku) (Průcha, Walterová, Mareš, 1995).

Podle Pávkové et al. (2002), je to doba, kdy si své činnosti můžeme svobodně vybrat, děláme je dobrovolně a rádi, přináší nám pocit uspokojení a uvolnění. Pod pojem volný čas se běžně zahrnují odpočinek, rekreace, zábava, zájmové činnosti, zájmové vzdělávání, dobrovolná společensky prospěšná činnost i časové ztráty s těmito činnostmi spojené. Z hlediska dětí a mládeže do volného času nepatří vyučování a činnosti s ním související, sebeobsluha, základní péče o zevnějšek a osobní věci, povinnosti spojené s provozem rodiny, domácnosti, výchovného zařízení i další uložené vzdělávání a další časové ztráty (Pávková et al., 2002).

Oblast volného času dále také specifikuje Čáp (1980) ...volný čas dětí a mládeže obsahuje mnoho výchovných možností. Dává nejen odpočinek, zábavu a kompenzaci jednostranných učebních činností, ale také poskytuje příležitost

- k poznání různých druhů činností a oblastí života společnosti, což je důležité z hlediska přípravy pro povolání i pro ostatní formy účasti člověka na životě společnosti,
- k formování vědomostí, dovedností a schopností, zájmů, volních i dalších rysů v zájmových činnostech, což jsou činnosti silně motivované („hravého typu“,) a již proto mohou mít značné formativní účinky,
- k tomu, aby se mladý člověk naučil (aby dovedl a také si navykl) i pro další období svého života vhodným způsobem využívat volného času, k upevnění tělesného i duševního zdraví, k mnohostrannému, vnitřně bohatému životu a rozvoji osobnosti vlastní i osob svého nejbližšího prostředí.

Meisner (1976) zdůrazňuje tento pohled na pojem volného času „*Nově nabývaná svoboda ve volném čase si vyžaduje výchovy. Býti svobodou od heteronomního určování a řízení vyžaduje nutně být schopen používat svobody autonomně. Svět svobody volného času vyžaduje značnou zodpovědnost*“. Zároveň uvádí, že „*Ztráta pocitu svobody současně znehodnocuje volný čas.*“.

„Míra ovlivňování volného času závisí na věku dětí, jejich mentální i sociální vyspělosti i na charakteru rodinné výchovy. Prostředí, ve kterém děti tráví volný čas, je velmi různorodé. Může to být domov, škola, různé společenské organizace a instituce.“ (Pávková et al., 2002,)

2.2.1 Charakteristika volného času

Zájem. Je citová zaměřenost člověka k nějaké zpravidla volnočasové aktivitě (koníčky, hobby, různé volnočasové aktivity).

Meisner (1976) konstatuje *„Dítě, které má zájmy, umí snadno až nepozorovaně překonávat i velké překážky. V zájmech se dítě využívá (sic) i emocionálně, citově a bezpečně si v nich zpevňuje volní stránku své osobnosti“*.

Zájmová činnost. Pávková (2002): *„Je cílevědomá aktivita zaměřená na uspokojování a rozvíjení individuálních potřeb, zájmů a schopností.*

Průcha et al. (1995) definuje zájmovou činnost jako *„pěstování a rozvíjení specifických sklonů, zájmů a koníčků 1. v organizovaných skupinových formách jako součást – neformálního vzdělání, 2. v individuálních činnostech jednotlivců jako součást – informálního vzdělání“*. Dále pak vysvětluje pojem zájmový kroužek jako organizační formy mimotřídní nebo mimoškolní činnosti, jejímž obsahem je rozvíjení určité – zájmové činnosti.

Středisko volného času. Základním posláním střediska volného času je vychovávat, vzdělávat a formovat osobnost mladého člověka. Svou činností by středisko mělo nabídnout veřejnosti širokou škálu možností kvalitního využívání volného času dětí a mládeže v bezpečném prostředí s profesionálním zázemím.

Středisko volného času poskytuje účastníkům zájmové vzdělávání tj. naplnění volného času zájmovou činností, která je rozdělena do různých oblastí, jakými jsou:

- pravidelná činnost - kroužky pohybové, sportovní, společensko-vědní, kreativní atd.

- příležitostná činnost - tradiční akce, vzdělávací, tematické dle ročních období atd.,
- táborová činnost - letní tábory a příměstské tábory,
- spontánní aktivity - otevřené kluby,
- práce s talenty,
- organizování soutěží a přehlídek – soutěže vyhlášené MŠMT.

Pohybová aktivita. Podle Hodaně (2005) je pohybová aktivita definována jako jakýkoli tělesný pohyb, který vzniká činností kosterního svalstva, kdy dochází ke zbytnění svalových vláken. Vhodně zvolená a dostatečná pohybová aktivita působí jako prevence u řady civilizačních chorob.

Pro většinu lidí je pohybová aktivita důležitá z hlediska navození pocitu klidu a pohody. Lidé sportují, aby si upevnili zdraví a fyzickou kondici. Věnují se této volnočasové aktivitě proto, že je baví, že při ní prožívají dobré pocity. Prožitek se stal v posledních letech velice aktuálním pojmem ve volném čase i v oblasti sportu. Je to proto, že člověk dělá rád to, co ho baví, co mu navodí příjemné pocity a zážitky. Je mnoho důvodů, proč se lidé věnují sportu. V soutěžním sportu převládá výkon, vzrušení ze hry, soupeření (Slepičková, 2005).

Pohybová aktivita posiluje a rozvíjí řadu schopností i povahových vlastností. Pěstování různých druhů sportu vyžaduje například pevnou vůli, vytrvalost, uvědomělou kázeň, rozhodnost, odvahu, sebeovládání, samostatnost pro vytyčování a dodržování tréninkových úkolů. Kolektivní sporty podporují smysl pro spolupráci, odpovědnost, kamarádství, vzájemnou pomoc a ochotu podřídit se zájmům celku. Na účasti různých pohybových aktivitách můžeme získat potřebné schopnosti pro občanskou i profesní způsobilost, která by měla být u dospívajících podporována. Prohry a frustrace v zájmové aktivitě tolik nebolí a zároveň jsou tréninkem na podstatně závažnější životní situace (Čačka 2002).

2.2.2 Krajské SVČ Juventus, Karviná

2.2.2.1 Historie Krajského SVČ Juventus, Karviná

Činnost Městského Domu pionýrů a mládeže Karviná byla zahájena 1. září 1973, avšak oficiální otevření se uskutečnilo v roce 1974. První ředitelkou této organizace byla Gabriela Mrózková až do roku 1989. MěDPM v té době zřizovalo Město Karviná jako zálohovou organizaci. Zaměstnanci byli však zaměstnáni u Okresního národního výboru Karviná u odboru školství, mládeže a tělovýchovy.

Historii Juventusů můžeme dále zcela přesně popsat v několika důležitých meznících.

Do listopadu 1989 ředitelka paní Gabriela Mrózková

zaměstnanci u ONV – odbor školství, mládeže a tělovýchovy

1. dubna 1990

změna názvu na Městský dům dětí a mládeže Karviná

ředitelka – paní Soňa Mottlová

1991

MěDDM přechází pod Školský úřad Karviná jako zálohová organizace

1. ledna 1993

právní subjektivita Dům dětí a mládeže Karviná

1. října 1996

název Dům dětí a mládeže Juventus Karviná

1. července 1999

sloučení s Okresní stanicí mladých turistů Karviná

ředitel – Bronislav Drobny

1. července 2001

zřizovatelem Moravskoslezský kraj Ostrava

1. ledna 2006

název Středisko volného času Juventus, Karviná, příspěvková

organizace, sloučení se Stanicí mladých přírodovědců, Karviná-Ráj

1. ledna 2007	název Krajské středisko volného času Juventus, Karviná, příspěvková, organizace, sloučení několika středisek volného času v kraji (Karviná, Bruntál, Orlová, Odry, Vítkov)
1. ledna 2008	odloučení centra Orlová
1. ledna 2010	odloučení centra Bruntál
1. ledna 2011	odloučení centra Vítkov

V současné době funguje jako Krajské SVC Juventus, Karviná, příspěvková organizace se sídlem U Bažantnice 1794, Karviná-Nové Město, která poskytuje zájmové služby a vzdělávání. Svou činnost provozuje ve třech centrech, a to:

- Centrum Karviná – jako sídlo organizace, pod které spadá turistická základna Řeka,
- Centrum Přírodovědná stanice,
- Centrum Odry.

Ředitelem KSVČ Juventus, Karviná a zároveň statutárním zástupcem je pan Bronislav Drobný. Jeho zástupcem a vedoucím centra Karviná je pan Jan Firla, ekonomickým zástupcem je paní Alena Drobná, vedoucím centra Odry je Miroslava Horáčková a vedoucí Přírodovědné stanice je Mgr. Naděžda Sikorová.

Hlavním cílem KSVČ Juventus, Karviná je poskytnout co nejširší nabídku volnočasových aktivit pro děti. Činnost je zaměřena hlavně na žáky základních škol a studentů, ale mezi členy jednotlivých kroužků patří i předškolní děti a dospělí. V minulém školním roce měl Juventus k 31. 12. 2011 v zájmových kroužcích 1331 účastníků pravidelného zájmového vzdělávání a přibližně 50 externích zaměstnanců ke dni 1. 12. 2012. (Výroční zpráva 2011-2012)

2.2.2.2 Činnost KSVČ Juventus, Karviná

KSVČ Juventus, Karviná poskytuje služby, jejichž cílem je užitečně vyplnit volný čas dětí a mládeže prostřednictvím výchovně-vzdělávací, zájmové a rekreační činnosti. Činnost poskytuje doplnění základního vzdělání hravou formou a současně začleňuje děti do kolektivu, kde dochází k inkluzi i méně úspěšných nebo jakkoli znevýhodněných členů. Práce v kroužcích pomáhá podchytit nadané a talentované žáky v oblastech ekologické výchovy, techniky, sportu, pohybových a tanečních schopností, společenských věd a přírodovědy. Sdružování dětí v KSVČ Juventus, Karviná nejen naplňuje jejich volný čas, ale působí jako prevence sociálně patologických jevů.

Činnost KSVČ Juventus, Karviná je rozdělena na 4 klíčové oblasti:

- soutěže vyhlašované nebo spoluvyhlašované Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR;
- zájmová činnost prázdninová;
- zájmová činnost příležitostná;
- zájmová činnost pravidelná.

Organizací soutěží vyhlášených MŠMT ČR se zabývá samostatné oddělení Předmětových a sportovních soutěží. Zabezpečuje organizační, materiálové a finanční zajištění průběhu akcí.

Prázdninovou činnost představuje hlavně uspořádání odborných a ostatních vícedenních soustředění zájmových útvarů, které spadají mimo rozvrh zájmové činnosti pravidelné. Pro soustředění se využívá hlavně Turistická základna Řeka. KSVČ Juventus, Karviná v období letních a jiných prázdnin přes rok organizuje velké množství táborových a pobytových akcí, kterých se zúčastňují děti všech věkových kategorií. Jde hlavně o pobytové a příměstské tábory a víkendové akce, jako například výlety, lyžařské zájezdy a podobně.

Do zájmové činnosti příležitostné nebo nepravidelné Juventus zahrnuje příležitostné akce pro veřejnost, jakými jsou různé soutěže, zábavná odpoledne, karnevaly či tvořivé dílny. Zároveň zde patří vystoupení, soutěže a festivaly, kterých se zúčastňují jednotlivé zájmové kroužky a zajišťování financí formou grantů a sponzorských darů. Na organizaci všech akcí, které KSVČ Juventus, Karviná uspřádal, se podílí nejen pracovníci organizace, ale i členové Klubu instruktorů.

Zájmová činnost pravidelná představuje pravidelné scházení se dětí v kroužcích minimálně jedenkrát týdně. KSVČ Juventus, Karviná ve školním roce 2011/2012 nabízelo 114 zájmových kroužků, mezi které patří mažoretková skupina při KSVČ Juventus, Karviná.

2.3 CHARAKTERISTIKA SKUPINY

Mažoretky seniorky. Děvčata nejstarší věkové kategorie, dle propozic vydaných vyhlášovatelem soutěže asociace International Majorette Asociation (IMA), jsou dívky zejména ve věku od 15 let. Horní hranice věku není v pravidlech stanovena. Dívky se této činnosti věnují maximálně do 28 let.

Slovo adolescence pochází z latinského slovesa *adolescere*, což znamená dorůstat, dospívat či mohutnět. V tomto období probíhá mnoho biologických, psychických a sociálních změn, dále zde dochází k utváření hodnot, vlastních názorů. Adolescenti se snaží osamostatnit a stát se nezávislými.

Adolescence. Zahrnuje období zhruba od 15-22 let. Věková skupina často označována jako mladiství, dorost, teenagers. Na začátku je pohlavní zralost a ukončení základní školy, na konci pak ekonomická nezávislost a nástup do zaměstnání. Většina adolescentů se zamýšlí nad vlastní perspektivou. Mají potřebu někam patřit, podílet se na něčem nebo něco s druhými sdílet. Adolescence je jakési přechodné období, které člověku slouží k urovnání si vlastních hodnot, postojů a cílů aby následně dokázal dobře nakládat se dvěma základními atributy dospělosti – se svobodou a odpovědností. Pojem adolescence dále rozveden v kapitole charakteristika skupiny.

Konkrétní časové vymezení a specifické členění tohoto období se u jednotlivých autorů liší. „*Časově vyplňuje adolescence především druhé desetiletí života*“ (Macek, 1999, s. 11), konkrétněji lze adolescenci datovat do období přibližně mezi patnáctým až dvacátým rokem života

2.3.1 Tělesný a pohybový vývoj adolescenta

V tomto věkovém období se výrazně snižuje růst, tělesná výška i hmotnost jedince. Tělesný vývoj adolescenta se zaměřuje k vyrovnání se s výškou i fyzickou silou dospělým. Zejména u dívek tělo postupně dostává své konečné proporce. U chlapců pozorujeme výrazný nárůst svalové hmoty, u dívek jde spíše o přírůstek podkožního tuku. Období adolescence bývá někdy označováno za vrchol v motorickém vývoji jedince. Adolescenti jsou schopni osvojit si i koordinačně náročnější pohybové dovednosti a činnosti (Vilímová, 2002).

Podle Štefanoviče (1987) jsou děvčata v 19-ti letech a chlapci ve 23 letech na vrcholu své fyzické výkonnosti, o čemž svědčí mnohé rekordy ve sportu a vynikající výsledky v práci. Pro tento věk je typický pocit tělesné zdatnosti, který vede někdy až k přeceňování vlastních sil na úkor tělesného zdraví. Vědomí dobrého zdravotního stavu, dobré tělesné zdatnosti, pohybové šikovnosti je jedním z významných faktorů, které upevňují sebevědomí mladého člověka.

Změny v osobnostním hodnotovém systému souvisí i se změnou postojů k pohybové činnosti. Adolescence je obdobím, ve kterém u dívek dochází k poklesu zájmu o pohybové aktivity, zaměřené na výkonnost. Dívky v tomto období se věnují více různým cvičením s hudbou a pohybovým aktivitám, které vedou ke zlepšení jejich vzhledu. Chlapci na rozdíl od dívek dávají přednost zvýšené tělesné zátěži (Vilímová, 2002).

V tomto období se dívky i chlapci připravují na další studium nebo zaměstnání a zde výrazně klesá jejich každodenní pohybová aktivita. Tyto dospívající je důležité motivovat zejména k zájmovému sportování. Je třeba při tom využít jejich zájem o nové sporty a atraktivní cvičení, jako jsou různé druhy aerobiku, skateboard, squash či bojová umění. Je nutné stále dbát na to, aby organismus nebyl přetěžován, nedoporučuje se

posilovat s těžkými činkami a s velkými závažími v posilovnách, protože růst kostí se dokončuje až ve 20 letech a nadměrná zátěž by růst mohla zbrzdit (Suchánek, 2007).

2.3.2 Psychologický vývoj adolescenta

V adolescenci je rozvoj intelektových schopností završen, avšak definitivně nekončí. Nedostatek vědomostí a zkušeností způsobuje, že rozumové výkony adolescentů nejsou ještě takové jako u dospělého člověka. Pro adolescenta je typická velká intelektuální aktivita. Mladý člověk touží po novém poznání. Poznatky přijímá většinou kriticky ověřuje si a usiluje o vlastní postoje a názory. Rád diskutuje s vrstevníky i s dospělými, vede s nimi spory, ve kterých projevuje ostrost, pohotovost a argumentaci (Štefanovič, 1987).

Adolescenti často kritizují život dospělých, protože jim připadá nudný, stereotypní, pokrytecký či zastaralý. Dále si mladí v adolescentním období všímají různých nespravedlností, zajímají je světové problémy, hledají hodnoty a ideály, nechtějí žít jiný život než jim společnost nabízí (Skorunková, 2008).

Mezi 15. a 18. rokem dochází k vzájemným důvěrnostem. Zamilovanost u dívek je založena více na citech, u chlapců převládá spíše erotická potřeba. Láska a fyzická blízkost mladých lidí jim zpravidla přináší mnoho příjemných zážitků a cenných vývojových podnětů. Fyziologická zralost však nebezpečně předchází vyspělost psychickou a stále více i nezávislost ekonomickou. Promiskuita až neschopnost některých dospívajících navazovat trvalejší vztahy je výrazem citové nezralosti. Na konci dospívání jsou již adolescenti schopni navazovat trvalejší partnerské vztahy a založit i rodinu (Čačka, 2002).

2.3.3 Sociální vývoj adolescenta

Dalo by se říct, že adolescent je již téměř „hotový“ člověk. Sociální rovina je však plná aspektů, které svědčí o řadě probíhajících a zdaleka ještě nedokončených procesech.

Tím nejvýraznějším je rozpor mezi fyzickou a sociální zralostí a ekonomickou závislostí adolescenta. Tento nepoměr je přirozeným průvodcem bouřlivých životních

změn, kterými mladý člověk prochází. Je však také zkouškou generačních vztahů mezi adolescentem a rodiči, kteří by měli být v této době již jen partnery a poradci svému dítěti. Občas však tyto nutné výchovné vztahy nevnímají dostatečně nebo dokonce vůbec neakceptují, což má mj. za následek různé konflikty. Pokud je tato neakceptace ortodoxní čili pokud dospělý nechce či není ochoten ustoupit vůbec v žádných ohledech a stále vnímá své dospívající dítě jako „dítě“, dochází přirozeně ke konfliktům velmi silným často i tragickým. „Z praxe jsou známy případy sebevražedného jednání z nešťastné lásky, z důvodu nesložení maturitní zkoušky, ze zklamání v přátelském vztahu.“ (Kopecká, 2011).

Rodiče ale i ostatní dospělí, kteří s adolescenty pracují, by měli mít na mysli, že ekonomická závislost, ve které adolescent je, by neměla být jediným nástrojem vzájemné komunikace, protože již nežijí a nepracují s dětmi, ale s mladými dospívajícími lidmi s velkým fyzickým a duševním potenciálem, který je na jedné straně velmi silný a na straně druhé velmi křehký a netolerantním přístupem můžou spustit nežádoucí reakce a v konečném důsledku ublížit všem stranám – sobě, mladému člověku i okolí.

Z mnohaleté praxe s mažoretkami mohu potvrdit desítky případů, kdy nekorektní necitlivý přístup rodičů rozjel nežádoucí chování mladých dívek – mažoretek. Svůj zápal pro mažoretkový sport tyto v těch nejhorších případech nahradily závislostmi, promiskuitou, záškoláctvím... Přitom ve většině případů stačilo, aby rodiče přistoupili na rozumný kompromis. Autoritativní netolerantní přístup škodí i u vedoucích kroužků. Nežádoucí následky nebývají tak výrazné, ale i nepochopení vedoucího umí i dobrou cvičební skupinu „slušně rozhodit“.

Na druhé straně se vztah k dospělým, zejména k rodičům, emocionálně upevňuje, takže se dospívající dívka/mladík postupně stává jejich rovným partnerem, jenž je postupně s to konstruktivně s dospělými jednat a přistupovat s nimi na rozumné kompromisy – prostě je schopen se s nimi dohodnout bez křiku, zákazů/příkazů/nařízení jako partner.

Dospívající člověk je plný rozporů také v partnerských vztazích. Potřeba být členem sociální skupiny nejlépe několika sociálních skupin – parta, zájmová skupina, učební skupina a vynakládané úsilí o žádoucí postavení v nich, je paradoxně v rozporu s potřebou určité nezávislosti na nich, danou rozvojem individuální identity. Adolescent je

svým způsobem závislý na sociální skupině i párovém vztahu. V tomto období se oba vztahy střídají ve svém významu; významné jsou však pro něho oba. Pro partnerské vztahy je sice příznačné experimentování (střídání) s partnery, prosto jsou však na kritiku svých aktuálních partnerů velmi citliví. Důležitost partnerských vztahů postupně sílí a zejména u dívek získává prim nad vztahy skupinovými.

„Na škodu“ dospívajícího bývá především ve vztahu k rodičům jakési „psychosociální moratorium“, které lze přirovnat k jakémusi sociálnímu tendování adolescenta pozastavit narůstající nutnost být zodpovědný. Prakticky to znamená, že odmítá být dítětem, ale jeho vztah k dospělosti tak není jednoznačný. Dospívající člověk se na jedné straně snaží zpomalit vývoj do dospělosti – respektive k zodpovědnosti za své jednání, protože mu setrvávání „v bezstarostném mládí“ přináší možnost přijímat jen výhody vyplývající z jeho přicházející dospělosti – erotická láska, formy zábavy, vysoká míra samostatnosti a nezávislosti... Na druhé straně však vývoj do dospělosti paradoxně zrychluje, protože „si chce sáhnout“ na všechny výhody a emocionální prožívání, vyplývající ze života dospělých.

Posledním rozporem mladého člověka je morální kodex adolescenta, který se vyznačuje především výraznou orientací na pozitiva prožívaného. „Kladné city se projevují v chování, které může být příčinou kritiky dospělých („*Čemu se pořád rehtáš? To nemáš žádnou zodpovědnost?*“) (Kopecká, 2011); lpěním na vlastním stanovisku, často absolutizujícími závěry a vyžadováním dodržování uznávaných principů skupiny a to i těch, které jsou v nesouladu s obecnými zásadami.

Závěrem lze konstatovat, že osobnost adolescenta je plná rozporů, které vyplývají z jejího dynamického vývoje, proto je důležité, aby vedoucí zájmové činnosti byl dostatečně pedagogicky připraven.

3 CÍLE A VÝZKUMNÉ OTÁZKY

3.1 CÍLEM PRÁCE JE:

- zjistit kolik času tráví dívky v zájmovém kroužku mažoretek Juventus, Karviná,
- jaký je jejich prospěch, zda mají ještě nějaké další zájmové aktivity.

3.2 VÝZKUMNÉ OTÁZKY

1. Kolik času týdně dívka věnuje tréninku a činnostem souvisejícím s kroužkem mažoretek.
2. Jaký je jejich prospěch, čas věnovaný mažoretkovému sportu a případným dalším aktivitám...

4 METODIKA PRÁCE

Jako metodu sběru dat jsem si zvolila explorativní metodu dotazník. Tuto metodu jsem si vybrala především pro jeho časovou úspornost a nenáročnost na administraci, protože vzorek respondentů (mažoretky seniorky, studenti SOŠ a členové několika zájmových kroužků Krajského SVČ Juventus, Karviná) byl pro mě vzhledem k mé pracovní vytíženosti lépe dostupný.

Anonymní dotazník tvořilo 15 otázek. Ve své práci jsem využila otázek otevřených a polozavřených s možností výběru a doplnění odpovědi. Získané hodnoty z otázek byly zpracovány do tabulek a grafů.

Ve dvou otázkách jsem vycházela z hodnocení akcí, povinné dokumentace Krajského SVČ Juventus, Karviná.

4.1 VLASTNÍ ŠETŘENÍ

Vlastní šetření probíhalo ve čtyřech fázích. V první fázi jsem dotazníky rozdala mažoretkám na jejich odborném soustředění v Řece, kde se pilně připravovaly na novou soutěžní sezónu. Dotazníky vyplňovaly v době odpoledního klidu za mé přítomnosti a za přítomnosti další vedoucí. Jednotlivé otázky jsem dívkám podrobně vysvětlila.

Ve druhé fázi, jsem komparativní (srovnávací metodou) druhou otázku zadala také stejnému počtu členů, stejného věku, kroužku keramického, modelářského a lukostřelby. Šetření probíhalo v době činnosti kroužku za mé přítomnosti i jejich vedoucího.

Ve třetí fázi jsem otázku č. 7, 8, 9 a 15 z důvodu srovnání zadala také stejnému počtu studentů SOŠ OOM (Střední odborná škola ochrany osob a majetku) v Karviné. U studentů SOŠ OOM byl přítomen učitel a zároveň výchovný poradce této střední školy.

Ve čtvrté fázi u otázek číslo 3 a 4 jsem využila monografické metody - vycházela z povinných záznamů (hodnocení a organizace akce) z let 2012 a 2013.

4.2 CHARAKTERISTIKA VÝZKUMNÉHO SOUBORU

Mažoretky. Vybranými respondenty byly mažoretky Juventus Karviná. Šlo výhradně o dívky ve věku 15 – 21 let z Karviné a okolí. Většina dívek mažoretky navštěvovala už v době základní školy.

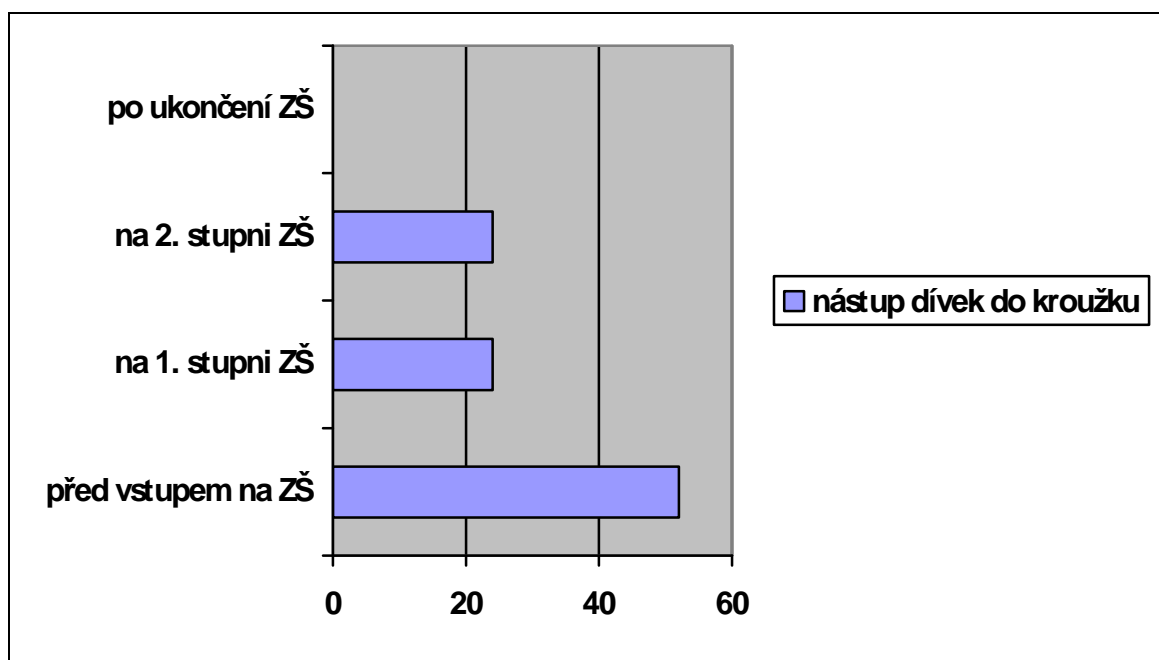
Členové kroužků. Respondety byli chlapci a děvčata kroužků Krajského SVC Juventus, Karviná keramika, modelář a lukostřelba staršího školního věku z Karviné a okolí.

Studenti SOŠ OOM. V tomto případě šlo o studenty a studentky střední odborné školy v Karviné. Šlo o žáky prvního – třetího ročníku, tj. žáky ve věku 15 – 18 let, bydlištěm z Moravskoslezského kraje.

5 VÝSLEDKY A JEJICH INTERPRETACE

Otázka 1: Kdy jsi začala navštěvovat mažoretky?

- a) před vstupem na ZŠ ... 52 %
- b) na prvním stupni ZŠ ... 24 %
- c) na druhém stupni ZŠ ... 24 %
- d) po ukončení ZŠ ... 0 %

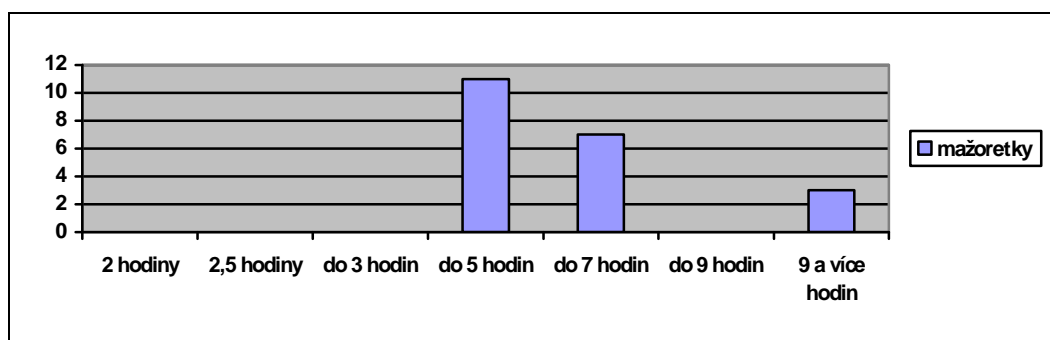
Graf č. 1. Nástup dívek do kroužku

52 % dívek uvedlo, že mažoretky začaly navštěvovat už před nástupem do základní školy, 24 % dívek během docházky na 1. stupni ZŠ a stejný počet 24 % na 2. stupni. Žádná dívka do mažoretek nezačala chodit později. Většina dívek začíná v mažoretkách již v předškolním věku, ale do kategorie seniorek se z nich dostane jen velmi malé procento.

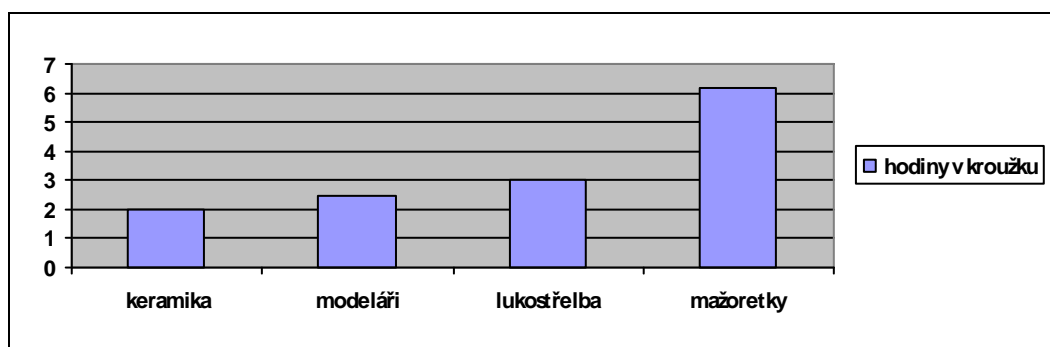
Otázka 2: Kolik hodin týdně trávíš v kroužku?

Jedenáct respondentek tráví na tréninku 5 hodin týdně, sedm tráví na tréninku 7 hodin, jedna 9 hodin, dvě dívky více než 9 hodin.

Členové keramiky tráví v kroužku v průměru 2 hodiny týdně; modeláři 2,5 hodiny (včetně doby trávené na soutěžích a dalších aktivit); členové lukostřelby 3 hodiny (včetně doby trávené na soutěžích a dalších aktivit).

Graf č. 2. Počet hodin mažoretek trávený na tréninku

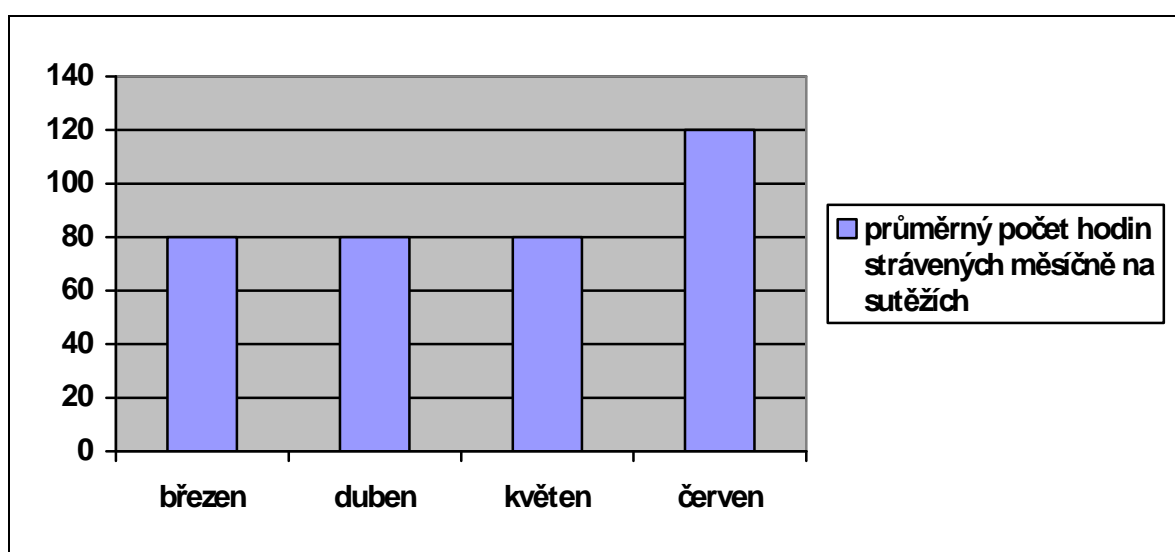
Graf č. 3. Porovnání doby trávené v jednotlivých kroužcích.

Z uvedeného vyplývá, že v průměru dívky tráví na tréninku 6,2 hodiny, což je výrazně více, než u ostatních zájmových kroužků. V případě, že se dívky věnují sóloformacím, je doba strávená na tréninku dokonce 9 a více hodin.

Otázka 3: Ve kterých měsících se mažoretky nejvíce zúčastňují soutěží?

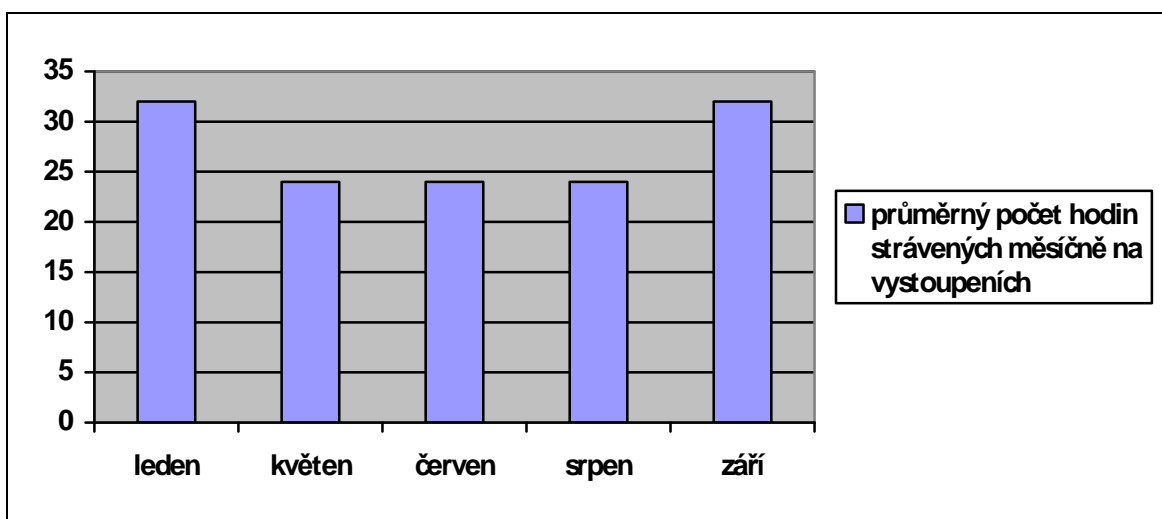
Odpoověď na otázky 3 a 4 jsem zpracovala na základě realizovaných termínů účasti na soutěžích a vystoupeních v roce 2012 a 2013. Mažoretky mají nejvíce soutěží v měsících: březen, duben, květen a červen s tím, že v prvních třech uvedených měsících tráví na soutěžích v průměru 80 hodin v měsíci. Nejnáročnější je červen, ve kterém tráví na soutěžích až 3 víkendy, tj. 120 hodin. Dobu 40 hodin na soutěž, kterou dívky tráví na soutěži jsem vypočetala z povinných záznamů (hodnocení organizace akce) z let 2012, 2013.

Graf č. 4. Průměrný počet hodin strávených na soutěžích.

Otázka 4: Ve kterých měsících se mažoretky nejvíce zúčastňují vystoupení?

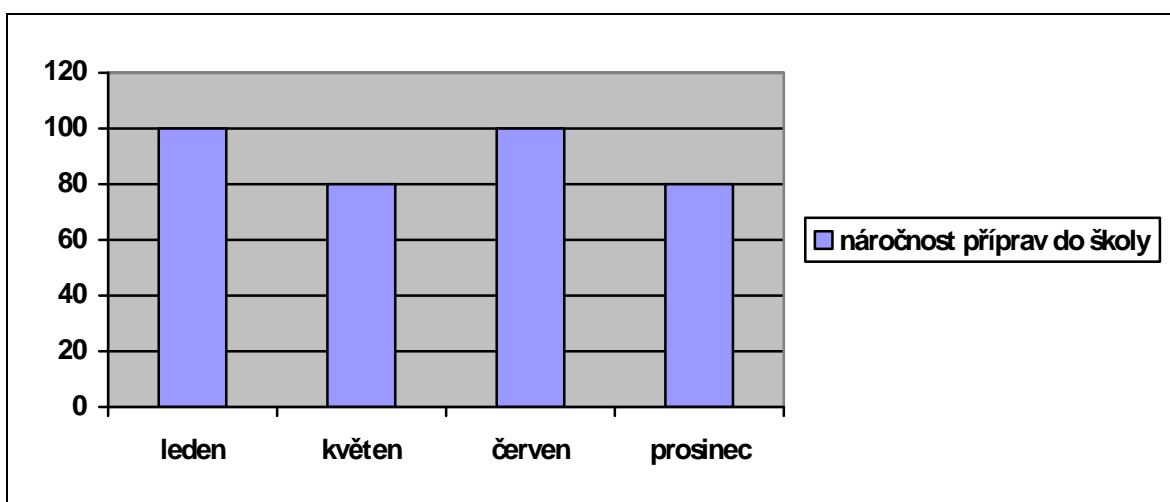
Mažoretky mají nejvíce vystoupení v měsících: květen, červen, srpen – v těchto měsících měly v uvedených letech po 3 vystoupeních v měsíci, tj. 24 hodin. V lednu, červnu a září měly po 4 vystoupeních tj. 32 hodin. Dobu 8 hodin na vystoupení, kterou dívky tráví na vystoupení jsem vypočetala z povinných záznamů (hodnocení organizace akce) z let 2012, 2013.

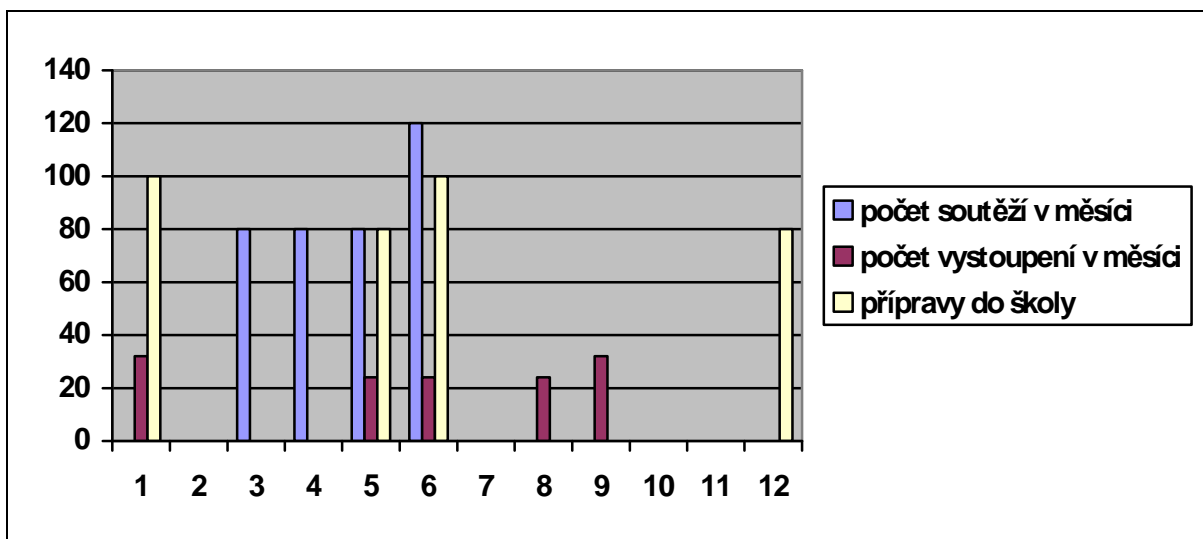
Graf č. 5. Průměrný počet hodin strávených na vystoupení.

Otázka 5: Ve kterých měsících máš nejvíce příprav do školy?

Ve 100 % uvádí dívky z hlediska příprav do školy nejnáročnější měsíc leden a červen. 80 % dívek uvádí jako měsíce intenzivní přípravy také květen a prosinec. Jedná se zejména o dívky ze středních a vysokých škol.

Graf č. 6. Nejnáročnější měsíce pro mažoretky z hlediska přípravy do školy.

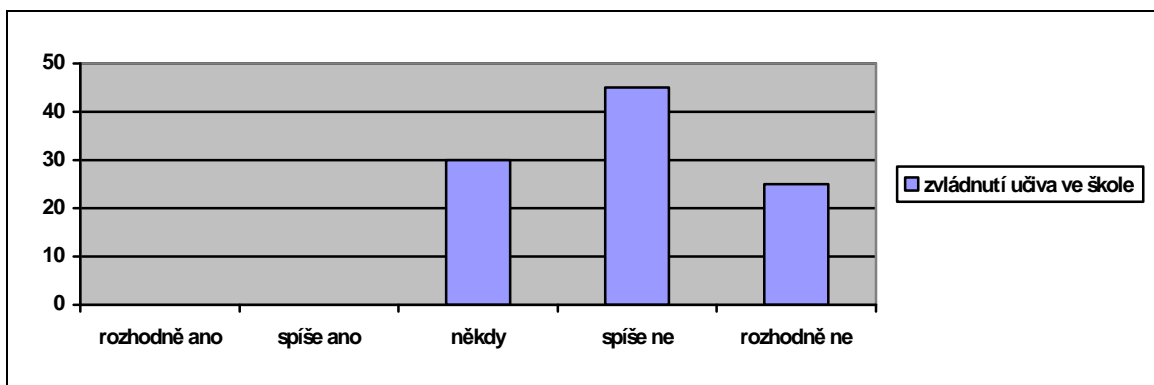

Graf č. 7. Vytížení mažoretek v jednotlivých měsících školou, soutěží i vystoupeními.

Poznámka ke grafu. Přípravu do školy jsem pro přehlednost a možnost porovnání převedla na hodiny, kdy 1% = 1 hodině přípravy.

Otázka 6: Stává se, že nezvládáš školu, učení kvůli náporu tréninků, soutěží a vystoupení?

Žádná dívka neuvedla odpověď „rozhodně ano“ a „spíše ano“. Odpověď „někdy“ uvedlo 30 % dívek, odpověď „spíše ne“ 45% dívek, odpověď „rozhodně ne“ 25 % mažoretek, což znamená, že kroužek mažoretek nepovažují dívky za důvod, pro který by nezvládaly školu.

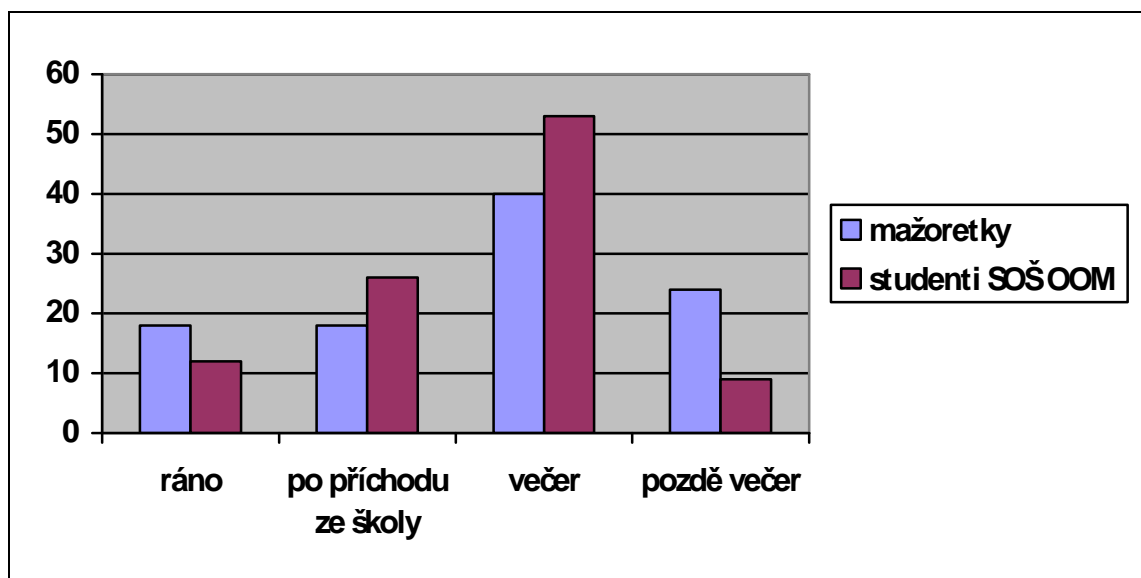
Graf č. 8. Zvládnutí učiva ve škole.

Otázka 7: Ve kterou dobu se nejčastěji připravuješ do školy?

- a) ráno...18% dívek
- b) hned, jak přijdu ze školy...18% dívek
- c) večer... 40% dívek
- d) pozdě večer... 24% dívek

Tuto otázku jsem zadala také vybrané skupině středoškoláků SOŠ OOM v Karviné.

- a) ráno...12% žáků
- b) hned, jak přijdu ze školy...26% žáků
- c) večer... 53% žáků
- d) pozdě večer... 9% žáků

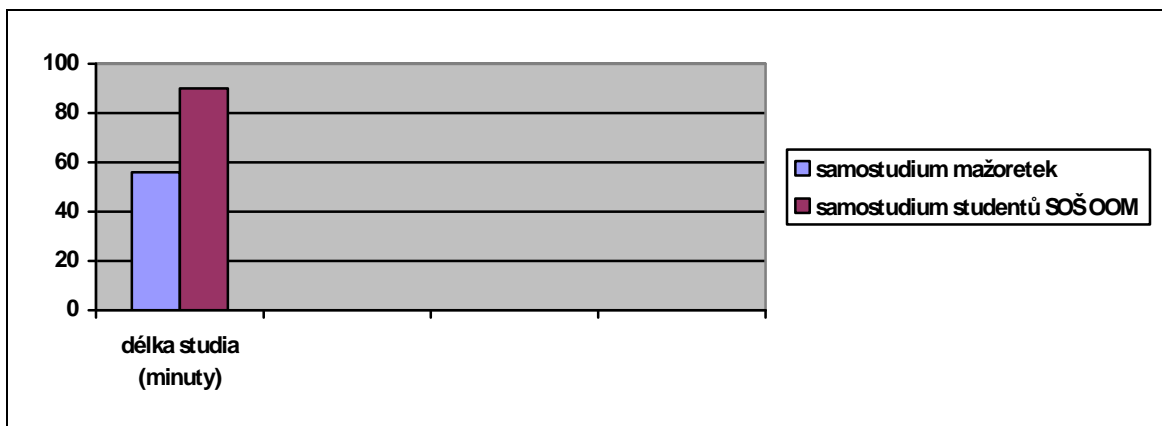
Graf č. 9. Vytížení mažoretkek i studentů SOŠ OOM v jednotlivých měsících.

Ze srovnání vyplývá, že mezi dobou věnovanou učení mezi mažoretkami a studenty SŠ nejsou žádné významnější rozdíly. Malý rozdíl v proporcí doby studia je jen ve večerním učení, kdy se čtvrtina mažoretkek na rozdíl od běžných žáků (9%) učí pozdě večer.

Otázka 8: Kolik hodin denně věnuješ studiu?

Průměr skupiny středoškoláků SOŠ OOM v Karviné je 1,5 hodiny

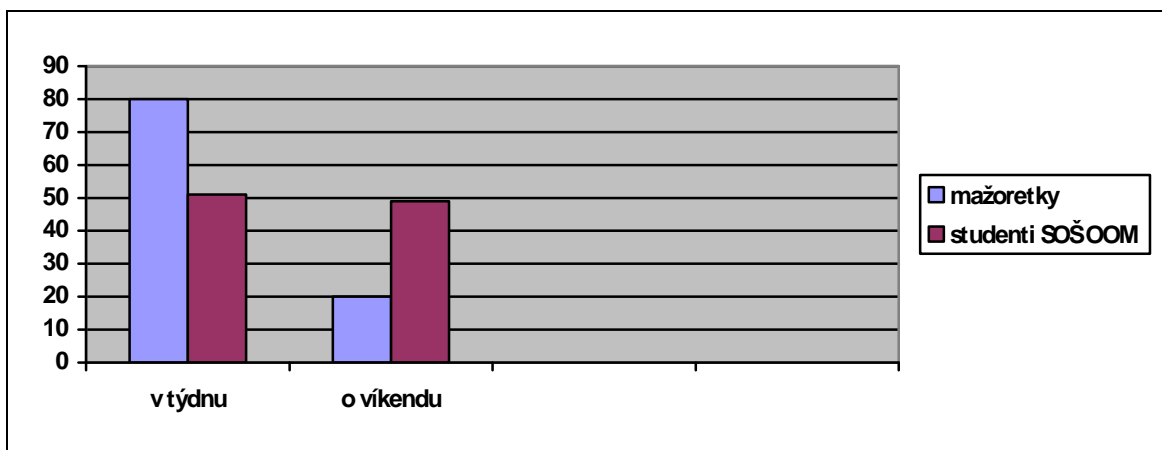
Průměr mažoretek je 56 minut.

Graf č. 10. Vytížení mažoretek v jednotlivých měsících.

Otázka 9: Učíš se hlavně v týdnu nebo o víkendu?

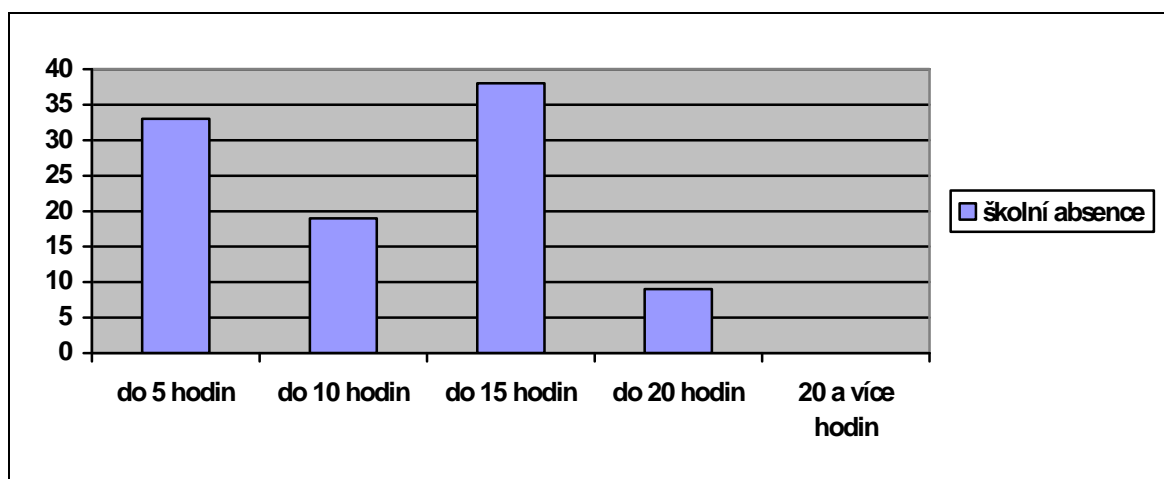
Studenti SOŠ OOM v Karviné studují v týdnu 51% a o víkendu 49%, z čehož vyplývá, že intenzita jejich studia není podmíněna vztahem pracovních dnů a víkendu.

Graf č. 11. Vytížení mažoretek v jednotlivých měsících.

Otázka 10: Kolik omluvené absence máš průměrně v měsíci kvůli kroužku?

- a) do 5 hodin... 7 dívek
- b) do 10 hodin... 4 dívky
- c) do 15 hodin... 8 dívek
- d) do 20 hodin... 2 dívky
- e) 20 a více... 0 dívek

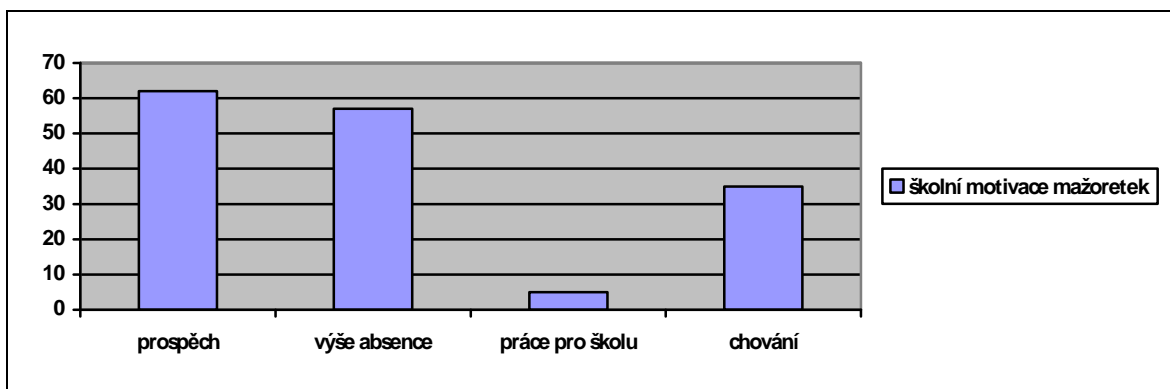

Graf č. 12. Vytížení mažoretek v jednotlivých měsících.

Průměrná omluvená absence způsobená účastí v aktivitách kroužku mažoretek je 11 hodin v měsíci. Z uvedeného vyplývá, že kroužek dívky zatěžuje především v jejich volném čase a to hlavně o víkendu.

Otázka 11: Uved', čím škola svůj vztah k absenci způsobenou v činnosti kroužku podmiňuje.

- a) výsledky prospěchu... 62 % dívek
- b) výše absence (limity)... 57% dívek
- c) práce pro školu... 5 % dívek
- d) chování...35 % dívek

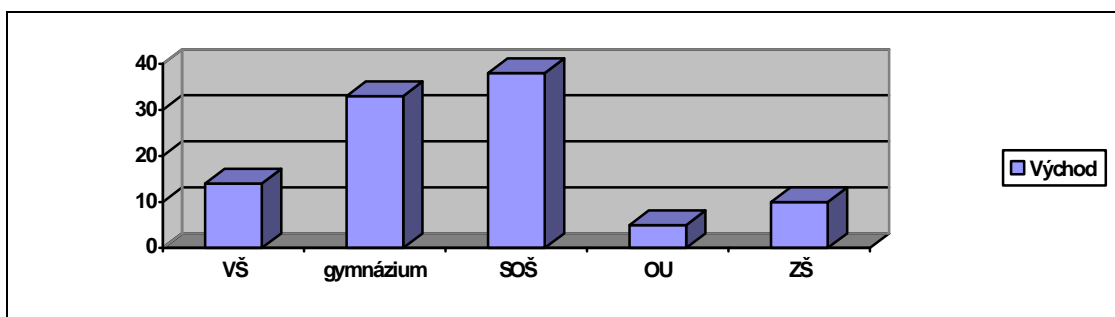

Graf č. 13. Vytížení mažoretek v jednotlivých měsících.

Většina dívek uvádí jako hlavní podmínku, která ovlivňuje vztah školy k absenci způsobené kroužkem, výsledky prospěchu a výši absence. Třetina dívek uvádí, že pro školu je důležité i chování. Škola výrazně pozitivně motivuje dívky v jejich studiu i přístupu k povinnostem. Což reprezentuje zejména omezování absence.

Otázka 12: Na jakém typu školy studuješ?

- a) vysoká škola 3
- b) gymnázium 7
- c) střední odborná škola 8
- d) odborné učiliště 1
- e) základní škola 2

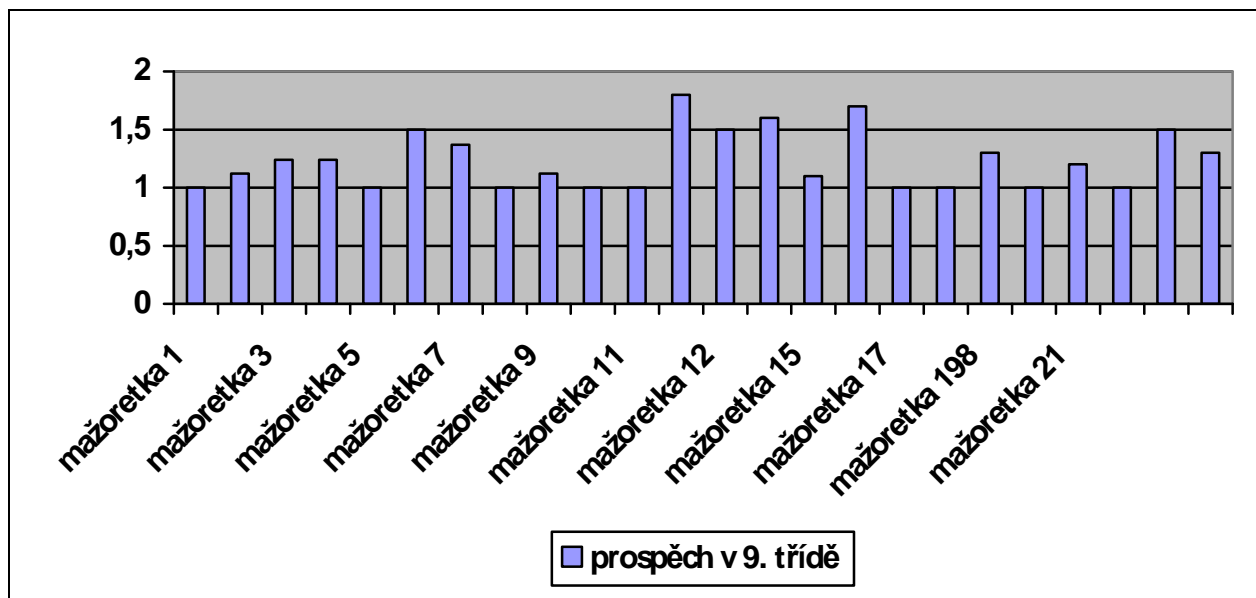

Graf č. 14. Typ školy, na které dívky studují.

Většina mažoretek studuje v současnosti na školách vyššího typu a to je: vysoké školy, gymnázia a střední odborné školy.

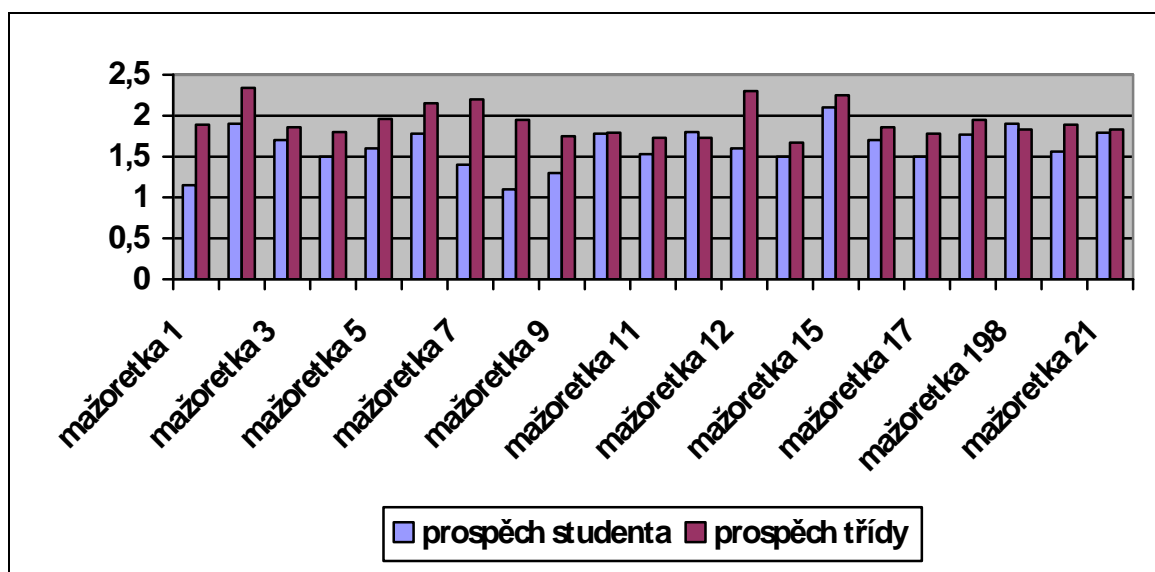
Otázka 13: Jakého školního prospěchu jsi dosáhla v 9. třídě.

90,5 % dívek bylo vyznamenanych a 10 % s velmi dobrým prospěchem. Dívky tedy již v době povinné školní docházky dosahovaly výborných výsledků.

Otázka 14: Jakého školního prospěchu jsi dosáhla v pololetí tohoto školního roku.

90,5 % dívek dosahuje lepšího studijního prospěchu, než je průměr třídy, přičemž 33% dívek bylo vyznamenanych, 62% dívek dosáhlo velmi dobrého prospěchu, tj. prospěchu do 2,0. Pouze jedna dívka přesáhla svým prospěchem průměr 2,0.

Otázka 15. Jakými dalšími aktivitami se v týdnu zabýváš?

Další zájmové aktivity	Mažoretky	Studenti SOŠ OOM
a) sběratelství	5	7
b) ruční práce	15	20
c) vedlejší výdělečná činnost	65	21
d) práce doma, na zahradě	85	74
e) chov zvířat	25	49
f) náboženský život	5	7
g) návštěva muzea, výstavy, galerie	0	7
h) výtvarná činnost	30	4
i) hudební a dramatická činnost	25	11
j) hry na PC	20	77
k) sociální sítě	100	77
l) četba knih	60	28
m) návštěva sportovních utkání	5	21
n) aktivní sportování	55	74
o) turistika, trampování	5	21
p) procházky, toulání se	50	63
q) návštěva kina, divadla	25	4
r) návštěva diskoték, párty	15	35
s) návštěva kavárny, restaurace	35	35
t) schůzka s partnerem	95	56
u) povídání si s přáteli	95	56
v) odpočinek, nicnedělání	65	63
x) poslech hudby (MP3, rádio...)	95	81
y) sledování televize	95	60
z) 2 a více kroužků	43	15

Mažoretky se běžně zabývají řadou dalších aktivit, stejně tak jako studenti SOŠ OOM. Výraznější rozdíly se objevily v těchto oblastech: sledování televize, povídání si s přáteli, četba knih, sociální sítě, výtvarná činnost, vedlejší výdělečná činnost, ve kterých jsou výrazně aktivnější a v činnostech: návštěva diskoték, hry na PC, chov zvířat, ve kterých jsou naopak pasivnější. Kroužek mažoretek je však v jejich dalších aktivitách neomezuje, naopak 43 % mažoretek na rozdíl od 15 % studentů SOŠ OOM navštěvuje ještě další kroužek.

6 DISKUSE

Časová náročnost kroužku. Dívky v kroužku mažoretek tráví v aktivitách vyplývajících z činnosti toho kroužku výrazně více času než děti a mládež v jiných zájmových aktivitách. V případě sólového tréninku je to až 3krát více času. V nejnáročnějších měsících, tj. v měsících, ve kterých se dívky zúčastňují soutěží a vystoupení, je to ještě mnohonásobně více. V druhém pololetí školního roku jsou takto vystoupeními a soutěžemi kromě měsíce února dívky zatíženy v každém měsíci. Je s podivem, že dívky přes tuto náročnost jsou s to kroužek zvládat. Velkou úlohu zde jistě sehrává skutečnost, že většina z nich začíná s touto aktivitou již v předškolním a mladším školním věku.

Souběžně s touto extrémní časovou náročností kroužku mažoretek se dívky musí připravovat do výuky, která je nejnáročnější v měsících prosinec, leden, květen a červen, protože právě v těchto měsících kulminuje uzavírání známek. Z uvedeného vyplývá, že největší studijní nároky jsou na dívky kladeny, ve stejnou dobu, kdy jsou nejvíce vytěžovány ve své zájmové aktivitě mažoretek. Když si uvědomíme, že většina dívek studuje na středních odborných školách a gymnáziích, vyplývá z toho, že příprava na výuku je nadprůměrná, což znamená, že se přirozeně musí dívky do školy připravovat více, než žáci základní školy nebo běžného učiliště. Přesto pouze 30% dívek uvádí, že se jim někdy stává, že kvůli náporu tréninků, soutěží a vystoupení, nezvládají školu.

Domácí příprava do školy. V této oblasti srovnávám pro lepší přehlednost mažoretky s vybraným vzorkem středoškoláků SOŠ OOM v Karviné (dále jen SŠ), kteří se žádné zájmové činnosti nevěnují. Z výzkumu vyplývá, že mažoretky věnují domácímu studiu v podstatě stejnou dobu, jako studenti SŠ s jediným významnějším rozdílem – učí se podstatně více pozdě večer. Zatímco studenti SŠ věnují domácímu studiu 1,5 hodiny denně, u mažoretek jde v průměru o 56 minut. Významnější rozdíl je také v poměru domácího studia o víkendu a v týdnu, ze kterého vyplývá, že se mažoretky učí především v týdnu, zatímco u studentů SŠ mezi časem věnovaným samostudiu v týdnu a o víkendu není rozdíl. V domácí přípravě mažoretek a studentů SŠ je viditelný zejména kvantitativní rozdíl:

- mažoretky se učí především v týdnu,
- cca o třtinu méně než studenti SŠ,
- nejvíce se věnují studiu v pozdních večerních hodinách.

Docházka a prospěch mažoretek. Školní docházka dívek je na velmi dobré úrovni. Jejich absence je minimální. Téměř všechny dívky dosahují lepšího studijního prospěchu, než je průměr třídy, přičemž třetina z nich byla aktuálně vyznamenaná a dvě třetiny z nich dosáhly prospěchu velmi dobrého, tj. prospěchu do 2. Podle výpovědi dívek je dobrý studijní prospěch a nízká a omluvená absence samozřejmým požadavkem každé školy. Při analýze studijních výsledků dívek se však tento požadavek jeví jako formální, protože výborné výsledky si dívky přinesly již ze základních škol, kde téměř všechny byly pravidelně vyznamenávány.

Volný čas mažoretek. Analýza aktivit, které ještě dívky vykonávají v týdnu ukázala, že svůj volný čas tak jako studenti SŠ, dokážou i přes svou vytíženost plně využít, dokonce v několika oblastech aktivněji než běžní studenti středních škol. Příkladem je: vedlejší výdělečná činnost, výtvarná činnost, pobyt na sociálních sítích, čas strávený s partnerem či přáteli, sledování televize a dokonce i četba knih a účast ještě v dalším kroužku. Naopak, hry na PC, návštěvy diskoték a různých párty, je zaměstnávají mnohem méně.

7 ZÁVĚR

Cílem práce bylo zjistit časovou náročnost zájmového kroužku Mažoretek Juventus Karviná. V rámci tohoto cíle jsem si zadala jako úkol zjistit, kolik času týdně dívka věnuje tréninku a činnostem souvisejícím s kroužkem a zda existuje vztah mezi prospěchem, časem stráveným v mažoretkách a jejich dalších zájmových aktivitách.

Kvantitativní hledisko. Výzkum ukázal, že tato zájmová aktivita je časově mimořádně náročná. I přes její náročnost však mažoretky seniorky dosahují nadprůměrné studijní výsledky a celkově jsou ve výchovně-vzdělávacím procesu velmi úspěšné. Trávení jejich volného času se výrazně neliší od volného času běžných adolescentů a dívky se v něm nikterak neomezuji, naopak v řadě oblastí jsou častokrát aktivnější.

Kvalitativní hledisko. Činnost dívek v kroužku v podstatě zachycuje vývoj dítěte ve čtyřech důležitých stádiích jejich vývoje – předškolní věk, mladší školní věk, starší školní věk a následně v období adolescence. Jde tedy z hlediska socializace člověka o významný životní úsek, v němž se výrazně rozvíjí morální profil člověka a jeho charakter. Mažoretkový sport na dívky zpravidla od předškolního věku klade vysoké nároky, čímž je „učí“:

- samostatnosti – dívky absolvují různá odborná soustředění, soutěže i vystoupení bez svých rodičů;
- odpovědnosti, protože dívky jsou součástí týmu, bez náhradníků (na rozdíl od fotbalu, hokeje a jiných kolektivních sportů), protože dívky v podstatě jsou těžce nahraditelné jinými a v případě jejich selhání, selhává i tým. Druhou rovinou odpovědnosti vnímám v tom, že aktivita vede dívky ve své podstatě k co nejlepšímu výkonu, který však spatřuji především v potřebě se co nejlépe prezentovat obecnstvu;
- systematičnosti, která představuje zejména plánování času dívek od jejich raného věku; Tuto spatřuji zejména ve velkém počtu tréninků, soutěží, vystoupení

a mimořádných tréninků, soutěží a vystoupení. Dívky se takto učí už velmi brzy systematicky pracovat s režimem dne.

(Tyto závěry vyplývají zejména z mé 20-ti leté praxe v mažoretkovém sportu, musely by však být předmětem dalšího výzkumu.)

Práce mi svým výsledkem ukázala, že zájmová aktivita mažoretky je velmi náročnou činností, která formuje většinu dívek již od raného věku. Výsledkem je velmi kvalitní sociální skupina senierek, což ukazuje, že tato zájmová aktivita dívky osobnostně zkvalitňuje. Přitom jim umožňuje běžným způsobem trávit volný čas odpovídající jejich věku.

8 SOUHRN

Práce se zabývá časovou náročností mažoretkového sportu jako volnočasové aktivity dívek ve věku 15 – 20 let, v závislosti na kvalitě trávení jejich volného času a školní docházky.

Pro výzkum jsem využila statistické, monografické a komparativní metody pomocí dotazníku. Výzkumu se zúčastnilo 21 mažoretek seniorek a stejný počet studentů Střední odborné školy Ochrany osob a majetku v Karviné a členů ostatních kroužků Krajského SVČ Juventus, Karviná (viz. práce).

Výzkum zjišťoval, kolik času tráví dívky v zájmovém kroužku mažoretek Juventus, Karviná, jakého dosahují prospěchu a zda mají ještě další zájmové aktivity.

Na základě výsledků výzkumu lze konstatovat, že přestože je mažoretkový sport náročnou sportovní aktivitou, dívky ho zvládají: což vyplývá z faktu, že významně neovlivňuje jejich trávení volného času ani nesnižuje kvalitu jejich studia.

U skupiny zkoumaných dívek, lze konstatovat, že mažoretkový sport pravděpodobně ovlivňuje rozvoj jejich volných vlastností.

9 SUMMARY

This work deals with time demanding majorette sport as a leisure time activity of girls aged 15 – 20 depending on the quality of their free time and school attendance. For my research I have used statistical, monographic and comparative methods via the questionnaire of 21 senior majorettes and the same number of students of the secondary school - ‚Střední odborná škola ochrany osob a majetku‘ in Karviná and the other club members of leisure center in Karviná - ‚Krajské středisko SVČ Juventus Karviná.‘

The aim of my research was to determine how much time the girls spend in their interest group of majorettes, what school results they achieve and if they have another leisure activities.

On the basis of my survey`s results, it is possible to state that even though majorette sport is a demanding sport discipline, the girls still manage to do such sport that does not influence their leisure activities as well as the quality of their study.

The research of examined majorette - group girls shows that majorette sport probably influences the development of girls` volition.

10 REFERENČNÍ SEZNAM

Čáp, J. (1980). *Psychologie pro učitele*. SPN.

Čačka, O. (2002). *Psychologie duševního vývoje dětí a dospívajících s faktory optimalizace*. Brno: Doplněk

Čihovský, J. (inpress). *Sociologický výzkum*. Rukopis

Frömel, K. (2002). *Kompendium psaní a publikování v kinantropologii*. Olomouc: Univerzita Palackého

Komeščík, B., Fejtek, M. (1997) *Metodologie kinantropologického výzkumu: vybrané přednášky*. Hradec Králové: Gaudeamus

Hodaň, B., Dohnal, T. (2005). *Rekreologie*. Olomouc: Hanex

Langmeier, J., Krejčířová, D. (1998) *Vývojová psychologie*. Praha: Grada Publishing, spol. s.r.o.

Macek, P. (1999). *Adolescence*. Praha: Portál

Meisner, J. (1976). *Škola duševního zdraví (Kapitoly z mentální hygieny výchovně vzdělávacího procesu)*. Praha: SPN.

Pávková, J., Hájek, B., Hofbauer, B., Hrdličková, V., Pavlíková, A. (2002). *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času*. Praha: Portál

Průcha, J., Walterová, E., Mareš, J. (1995). *Pedagogický slovník*. Praha: Portál

Skorunková, R. (2008). *Úvod do vývojové psychologie*. Hradec Králové: Gaudeamus

Slepičková, I. (2005). *Sport a volný čas*. Praha: Karolinum

Suchánek, P. (2007). *Vztah dětí ke sportu*. Praha: VÚP

Štefanovič, J. (1987). *Psychológia. Učebnice pre stredné zdravotnícké školy*. Banská Bystrica: Osverta

Vilímová, V. (2002). *Didaktika tělesné výchovy*. Brno: Paido

Zákon o podpoře sportu 115/2001 Sb.ze dne 28. února 2001

11 INTERNETOVÉ ZDROJE

www.juventus.cz

<http://www.majorettes-nbta.eu/cz/>

<http://www.majoretsport.cz/>

<http://www.mac.estranky.cz/>

<http://majorettes-imc.webnode.cz/>

<http://sam-mazoretky.webgarden.cz/>

12 OSTATNÍ ZDROJE

Výroční zprávy Krajského SVČ Juventus, Karviná, 1995 – 2013

Soutěžní pravidla IFMS platné od 1. 7. 2013

Pravidla IMC 2013 - 2014

Pravidla MAC 2013 - 2014

Pravidla SAM 2010

Soutěžní řád SMČR-NBTA pro rok 2012

11 SEZNAM PŘÍLOH

11.1 DOTAZNÍK

1. Kdy jsi začala navštěvovat mažoretky?

- a) před vstupem na ZŠ
- b) na prvním stupni ZŠ
- c) na druhém stupni ZŠ
- d) po ukončení ZŠ

2. Kolik hodin týdně trávíš v kroužku?

- a) do 3 hodin
- b) do 5 hodin
- c) do 7 hodin
- d) do 9 hodin
- e) 9 a více hodin

3. Ve kterých měsících se mažoretky nejvíce zúčastňují soutěží?

4. Ve kterých měsících se mažoretky nejvíce zúčastňují vystoupení?

5. Ve kterých měsících máš nejvíce příprav do školy?

a) leden	g) červenec
b) únor	h) srpen
c) březen	i) září
d) duben	j) říjen

- e) květen
- f) červen
- k) listopad
- l) prosinec

6. Stává se, že nezvládáš školu, učení kvůli náporu tréninků, soutěží a vystoupení?

- a) rozhodně ano
- b) spíše ano
- c) někdy
- d) spíše ne
- e) rozhodně ne

7. Ve kterou dobu se nejčastěji připravuješ do školy?

- a) ráno
- b) hned, jak přijdu ze školy
- c) večer
- d) pozdě večer

8. Kolik hodin denně věnuješ studiu?

9. Učíš se hlavně v týdnu nebo víkendu? Uveď procentuálním poměrem mezi týdnem a víkendem.

10. Kolik omluvené absence máš průměrně v měsíci kvůli kroužku?

- a) do 5 hodin
- b) do 10 hodin
- c) do 15 hodin
- d) do 20 hodin
- e) 20 a více hodin

11. Uved', čím škola svůj vztah k absenci způsobenou v činnosti kroužku podmiňuje.

- a) výsledky prospěchu
- b) výše absence (limity)
- c) práce pro školu
- d) chování

12. Na jakém typu školy studuješ?

- a) vysoká škola
- b) gymnázium
- c) střední odborná škola
- d) odborné učiliště
- e) základní škola

13. Jakého školního prospěchu jsi dosáhla v 9. třídě základní školy?

14. Jakého školního prospěchu jsi dosáhla v pololetí tohoto školního roku?

15. Jakými dalšími aktivitami se v týdnu zabýváš?

- a) sběratelství
- b) ruční práce
- c) vedlejší výtvarná činnost
- d) práce doma, na zahradě
- e) chov zvířat
- f) náboženský život
- g) návštěva muzea, výstavy, galerie
- h) výtvarná činnost
- i) hudební a dramatická činnost
- j) hry na PC
- k) sociální sítě

- l) četba knih
- m) návštěva sportovních utkání
- n) aktivní sportování
- o) turistika, trampování
- p) procházky, toulání se
- q) návštěva kina, divadla
- r) návštěva diskoték, párty
- s) návštěva kavárny, restaurace
- t) schůzka s partnerem
- u) povídání si s přáteli
- v) odpočinek, nicnedělání
- x) poslech hudby (MP3, rádio...)
- y) sledování televize
- z) navštěvuji 2 a více kroužků